

Devrimci İşçi Partisinin ve 4. Enternasyonalin inşası için

işçi cephesi

Yeni Dönem sayı: 17

Haziran: 2005

<http://iscicephesi.org>

Emek hareketinden, Gündem ve Politika syf. 2-5
Avrupa Birliği ve Demokrasi yalanları
Eğitim-Sen kapatılırken
Deve tüccarlığından Afgan taşeronluğuna
Madalyonun iki yüzü

Sendikal Mücadele syf. 6-9
Turkuaz/Çakıl işçileri 15-16 Haziran'ı kutladı
Basın Açıklaması: Sendika hakkımız engellenemez

Dünya syf. 10-15
Fransız işçi sınıfı tarih yazdı
Zanon: Bugün fabrikayı, yarın iktidarı
Bolivya devrimi sürüyor

Kültür Sanat syf. 16
Ilhan Koman: Retrospektif
Tapınak Şövalyeleri ve Cennet Kralları
Büyük Usta Nuri İyem'i yitirdik

İŞÇİ SINIFININ KURTULUŞU KENDİ ESERİ OLACAKTIR

AVRUPA BİRLİĞİ VE DEMOKRASİ YALANLARI

Boğaziçi Üniversitesi'nde düzenlenmesi planlanan "İmparatorluğun Çöküşü döneminde Osmanlı Ermenileri" adlı konferans, Üniversite rektörlüğü üzerinde estirilen çok yönlü terör nedeniyle iptal edildi. BÜ öğretim üyesi Prof. Dr. Ethem Eldem, üniversitenin haksız yere hedef gösterildiğini belirterek bu gelişmeyi son derece kaygı verici olarak gördüğünü söylüyor.

Şurası çok net ki, konferansın engellenmiş olması, Ermeni soykırımı konusunda resmi görüşün dışındaki düşüncelere gösterilen tahammülün sınırlarına işaret etmektedir.

Hatırlanacağı üzere, konferansın iptal edilmesinde önemli faktörlerden biri de Adalet Bakanı Cemil Çiçek'in tavrı ve bu konuda verdiği demeçti. Bakan Çiçek konferansın düzenleyicilerini vatana ihanetle

suçlayarak "bizi içerden hançerliyorlar" demektedir.

Bakan'ın sözlerine kaynaklık eden korku nereden kaynaklanmakta? Resmi devletin ideologları kendi tezlerinin güvenilmez olduğunun açığa çıkmasından mı korkuyorlar?

Bizce BÜ'nde yaşanan son skandal, mevcut hükümetin tumturaklı "ermenî açılımı"nın aczine işaret etmekte.

Unutmayalım ki, yalnızca 20. yüzyılın başında bu toprakların nüfusunun hiç de azımsanmayacak bir kesimi, Ermeni, Rum, Yahudi vb. gayri müslim halklardan oluşmaktaydı. Bu insanlar buhar olup uçmadılarsa, onların başına gelenleri yalanlardan arınmış bir biçimde öğrenmek bu halkın temel hakkıdır.

Jiyan

EĞİTİM-SEN KAPATILIRKEN

Genelkurmay Başkanlığı'nın talebi ve Ankara Valiliği'nin girişimleriyle hakkında kapatma davası açılan Eğitim-Sen, Yargıtay Genel Kurulu'nun, Ankara ikinci iş mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararını oy birliği ile bozan kararı ile kapatıldı. Karar alma sürecinin en dikkat çeken yönü ise, kararın 45 üyeden oluşan Hakimler Birliği'nin oy birliğine dayanması. Böylesi kararlara hukuk tarihimizde ender rastlanmaktadır!

Peki sendikanın bu kararı hak etmesine neden olan suçtu ne? Sendikanın tüzüğünde ana dilde eğitim hakkını savunuyor olması.

Son iki yıl boyunca bizlere bıkmadan usanmadan Avrupa

Birliği, İnsan Hakları, Demokrasi nutukları atanlar insanların kendi ana dillerinde eğitim alması talebini dile getirmenin bu ülkeyi böleceğini düşünüyorlar. Oysa bu saldırıyı gerçekleştiren kesimler yıllarca Bulgaristan'da, Yunanistan'da isimler değiştiriliyor, ana dil olan Türkçe'nin konuşulması engelleniyor diye ayağa kalkmışlardı.

Dışarıya karşı bu söylemi geliştirenler ne hikmetse, iş içeriye gelince "ulusal güvenlik" gerekçesinden beslenen koyu bir yasakçılığa bürünüyorlar. Bu ikiyüzlülüğün ötürüdür ki, bunların demokratikleşiyoruz yalanına hiç kimse inanmıyor.

Jiyan

Seydişehir Direnişi Yol Gösteriyor !

Ne zaman işçi sınıfına, emekçi yoksul halka yönelik bir saldırı söz konusu olsa hükümet, patronlar ve işbirlikçileri hep bir ağızdan sosyal diyalog, uzlaşma, memleket menfaati gibi yalanları sıralamaya başlıyorlar. Oysa sürekli anlayış beklenen, sabır göstermesi istenen, üç vakte kadar her şey daha iyi olacak denerek kandırılan ve işte Kaf Dağı şu tepenin ardında denerek bitmek bilmeyen masalların kölesi yapılan işçi sınıfı ve emekçi yoksul halk; hem her şeyi üreten ve hem de eğer marifet fedakarlıksa onun en büyüğünü göstererek üzerine düşeni on yıllardır fazlasıyla yapan insanlardan oluşuyor. İşçi sınıfından ve emekçi yoksul halktan fedakarlık ve sabır bekleyen patronların ve hempalarının ise sabır ve fedakarlık gösterdikleri görülüş değil. En küçük esinti de bile “yandım, bittim, battım” diyerek faturayı hemen işçilere, emekçilere çıkarmaya çalışan bu ikiyüzlü sömürgeci sınıf mensuplarının karakteridir bu. Sürekli risk almaktan bahseden, girişimcilikleriyle övünen ve fakat riski de, girişimi de işçi ve emekçinin alinteri hesabı üzerinden yapan patronların ve onların hükümetinin en son ve en büyük palavralarının başında kamu işletmelerinin özelleştirilmesi gelmekte.

Hükümet özelleştirme kararı aldığı tüm işletmeler için aynı yalanı söylüyor: teknoloji eski, kâr etmiyor, zarar ediyor... sonuç, bu tür işletmeler halk üzerinde bir kamburdur! Evet hükümete inanırsak dün Sümerbank ve SEKA'nın, şimdi Seydişehir Alüminyum İşletmesi'nin ve yarın Telekom, Petkim, Tüpraş ve Erdemir'in özelleştirilmesinin nedeni bu işletmelerin eski teknolojilere sahip olması, rekabet edebilirlikten yoksun olması, kâr edememesi... Oysa bu çok büyük bir yalan! Seydişehir'in ne teknolojisi eski ne de zarar ediyor. Son derece kârlı bir işletme; örneğin 2004 yılı kârı 26.5 milyon dolar. Nitekim 9 sermaye grubu böylesine kârlı olan Seydişehir'i kapmak için ihaleye girdi ve Rize kökenli Ce-Ka İnşaat (Cengiz Şirketler Grubu) 305 milyon dolarla en yüksek teklifi veren şirket olarak Seydişehir'i gasp etti. “İhale üstümüze kaldı, daha ucuz olmalıydı” diyerek sözüm ona yakınan patron pişkinlik yapıyor. Diğerleri gibi bu patron da emekçi yoksul halkın malını gasp etti, diyoruz çünkü ürettiği ürünlerin çeşitliliği konusunda sadece Türkiye'de değil dünyada tek olan Seydişehir'in peşkeş çekilmesinin başka bir izahı bulunmamakta.

Fabrikalarının satılmasını engellemek isteyen işçiler ise özelleştirme kararının uygulanması için düğmeye basılmasından bu yana sürekli bir mücadele içine girdiler. İşletmeyi satın almak isteyen şirket temsilcilerine fabrikada inceleme fırsatı vermeme haklarını kullandılar. Kendilerini fabrikaya kilitlediler. Aileleriyle ve diğer işçi ve emekçilerle birlikte haklarını korumak için direndiler. Patronların hükümeti, özelleştirme için gerekli ayarlamaları yaparken polisi-jandarması da

haklarını arayan işçileri darp etmeye girişti; cop, biber gazı ve göz yaşartıcı bombayla 48 işçi kardeşimiz yaralandı. Bir yanda hükümet diğer yanda polis-jandarma gücü ve zoruyla Seydişehirli işçi ve emekçilerin alinteri, emeği, geleceği zapt edilmekte. Seydişehir'de özelleştirmeye hayır diyerek yol vermek istemeyen işçi kardeşlerimizin mücadelesi haklı ve meşrudur. Sadece Seydişehir Alüminyum İşletmesi'nin işçileri değil, tüm Seydişehirliler tek vücut özelleştirme saldırısına karşı birlikte hareket ediyor. Kepenkler kapanıyor, çocuklar okula gitmiyor, tüm emekçi halk tek bir vücut halinde hareket ediyor. Özelleştirmenin durdurulması, başka yol ve yöntemlerle gerçekleştirilmesine fırsat verilmemesi ve kalıcı şekilde engellenmesi için de gerekli olan böylesi bir kararlılık. Dün SEKA işçilerinin başlattığı kenetlenmiş mücadeleyi bugün Seydişehir işçi ve emekçileri hep birlikte daha da ileri götürmek için mücadele etmelidir.

Kuşkusuz başta hükümet ve patronlar olmak üzere haklı ve meşru mücadele içindeki işçi ve emekçileri kınayanlar, suçlayanlar, çeşitli “suç” örgütlerinin maşası ve yönlendirmesi altında olmakla itham edenler olacaktır. Oysa ortada sadece tek bir suç var ve onu da özelleştirme kararını alan ve uygulayanlar yani hükümet ve patronlar işliyor. Kurulduğu günden bu yana 2 milyar dolar katma değer üreten, yıllık rezervi 45 milyon ton olan, halen 120 yıllık rezervi bulunan ve 14 fabrikadan oluşan binlerce işçinin çalıştığı (2002 verilerine göre 3211 kişi) Seydişehir'i özelleştirmenin başka bir izahı bulunmamakta.

Geleneksel olarak sağ partilere oy veren Seydişehir'in emekçi yoksul halkı şimdi bir gerçekle karşı karşıya: son seçimde bugünkü AKP hükümetine oylarının yüzde 55'ini verdiler ve o AKP hükümeti Seydişehir'in hayat damarlarını kesmeye çalışıyor. Önceki seçimlerde de MHP, FP gibi dinci, milliyetçi, faşist partiler yörede hep önde gitti. Hepsinin önerdiği ise aynı: “sat gitsin! ver gitsin!” Seydişehir işçi ve emekçisi ise en doğru kararı almış durumda: “kesintisiz mücadele...” İhale sonuçları ne olursa olsun, teklif kaç lira olursa olsun Seydişehir işçi ve emekçileri için bunların önemi olmamalı. Seydişehir'in işçi ve emekçileri sadece kendileri için değil tüm işçi ve emekçi yoksul halk için “gemileri yaktık” sözünün sonuna kadar arkasında durmalıdır. Diğer yandan tüm işçi ve emekçiler bilmelidir ki, şimdi mücadelenin odağında Seydişehir var. Seydişehir işçilerini yalnız bırakmamak, onlarla birlikte kenetlenmek ve bir kez daha yüksek sesle özelleştirmelere hayır diye haykırma zamanı. 15-16 Haziran 1970'in 35 yılında Seydişehir işçilerinin direnişi bizlere yol gösterecek, dün SEKA'da olduğu ve yarın Petkim'de, Telekom'da, Erdemir'de olacağı gibi...

Bush-Erdoğan görüşmesi

Deve tüccarlığından Afgan taşeronluğuna

Başbakan Tayyip Erdoğan, Türkiye parlamento tarihinin onurlu sayılabilecek ender bir tutumunu Bush'a affetirmeye çalışarak ülkeyi ABD emperyalizmi karşısında tüm den dizleri üzerine çökertti. Meclis'in 1 Mart 2003 tezkeresini, bir buçuk ay sonra kendisi Başbakan olunca hemen düzelttiğini anımsatan Erdoğan, böylece Türk hükümeti ve parlamentosu adına Bush'tan özür diledi ve Büyük Ortadoğu Projesi'nden taşeronluk kapmaya çalıştı. Türban konusunda toplum ile kurumlar arasında bir çatışmanın bulunduğu ve bunun toplumun tercihi doğrultusunda giderilmesi gerektiğini iddia eden Başbakan, Washington'da sergilediği kurumsal başeğme tavrıyla, halkın ezici çoğunluğunun ABD'nin Irak işgaline karşı tutumuna tamamen ters düşmüş ve kendi kendini yalanlamış oldu.

Türk-ABD ilişkileri Osmanlılar'da Abdülmecit dönemine kadar dayanır. Dönemin sömürgeci ABD hükümeti 1846-48 arasındaki Meksika işgali sırasında askerlerinin çöl arazide kolayca ilerlemesini sağlayabilmek için Osmanlı hükümetinden 30 deve satın almak istemiş,

Sultan Mecit develeri taşıyacak olan gemiye ayrıca hediye olarak 2 çift deve daha yüklemişti. Osmanlılar'ın bu gönlübolluğu, Anadolu'yu Avrupalı emperyalist güçlere bir imzada teslim eden Damat Ferit Paşa'dan geçip bizim "genç Osmanlı" Erdoğan'a kadar sirayet etmiş, hediye develerin yerini de üsler, tesisler, pazarlar, ulusal sanayi, hatta Meclis'te 1 Mart tezkeresine karşı oy verenler almış durumda. Pekiyi ama asıl mal ne, ve neyin karşılığında?

Uluslararası Mafya

Abdülmecit 30 deve karşılığında üç-beş altın akçe kazanmıştı, tabii Erdoğan'ın giriştiği ticaretin çapı daha büyük. Bu kez develerin yerini ülkenin bütün bütün bağımsızlığı, egemenliği almış durumda. Aslında tuhaf, hatta biraz trajik bir ticaret söz konusu, zira öyle bir durum var ki, sanki ABD Türkiye'yi ulusal açıdan egemen, dünya ve bölge politikalarında bağımsız bir çizgi izliyor diye kınamakta, Türk hükümeti de bu izlenimi silebilmek

için, "Hayır, vallahi biz sömürgeyiz, bakın 1 Mart tezkeresini de düzelttik, her dediğinizi yapacağız, Türkiye'de de anti-Amerikancılık falan da yok, sizleri biz çok severiz" diye Bush'un karşısında dil dökmekte. Yani ABD, malını, mülkünü, egemenliğinin tümünü hediyeleriyle birlikte satmak isteyen Türkiye'ye kızmış ve artık daha fazla almak istemiyormuş, nazlanıyormuş da, Erdoğan bu yüzden elinde avucunda kalan malını beğendirmeye çalışıyormuş gibi bir durum.

Pekiyi, Türk hükümeti bunun karşılığında ne istiyordu? İstediyi aslında ABD'li militarist katillerin yeteneklerine çok uygun: Kuzey Irak'taki 5 bin PKK gerillasının öldürülmesi, hangi yol olursa olsun tasfiye edilmesi. Kendi ülkesindeki temel bir demokrasi sorununu, on milyonlarca Kürt insanıyla, bu halkın kendisiyle birlikte çözmeyi başaramayan, başarmayı sınıfsal doğası gereği düşünmeyen bir hükümetin, sorunun "hallini" Uluslararası Mafya'ya, dünya terörizmine, özetle ABD emperyalizmine havale etmeye çalışması küreselleşme çağında artık "normal" sayılıyor.

Ne var ki, uluslararası teröristlerin başı Iraklı direnişçilerle, ulusal kurtuluş savaşçılarıyla fena halde dertte, işleri başlarından aşkın, yeni bir cephe açacak durumları yok. Üstelik ABD'nin Irak Kürdistanı'ndaki taşeronları Barzani ve Talabani "şimdilik" kendi ağıllıklarında hırgür varmış izlenimi vermek, ABD'nin Türkiye adına PKK'ya ve onu destekleyen Kürtlere saldırması durumunda kendi denetimleri altındaki kitlelerin arasında hoşnutsuzluk doğmasını istemiyor. Dolayısıyla da Erdoğan bu konuda Washington'dan eli boş dönmüş durumda. Ama tabii "şimdilik", Erdoğan Bush'un bu hizmeti ABD'nin "borç" hanesine yazmış olduğu izlenimini yaymaya

çalışıyor.

Kıbrıs'a uçakla gelen barış

Küreselleşme çağında diplomatik ticaret elbette nakit akçe karşılığı deve alışverişine benzemiyor, bu devirde daha uyanık, politik dille “uzak görüşlü” olmak, talep gelmeden kendine piyasada yer açmak gerekiyor. Aslında bu, bir tür “veresiye” ticarete benziyor, şimdi al, kullan, beğenirsen sonra ödersin. Bu sistemi Erdoğan Kıbrıs konusunda uygulamış ve veresiyeciliğini pek güzel açıklamıştı: “Suriye’ye yaptıkları gibi size de yarın çıkın derler, siz de çıkmak zorunda kalırsınız”. Yani Başbakan, “aman yanlış anlaşılmasın, biz demokrasi için, Kıbrıs halklarının üzerindeki yerel sömürgeci boyunduruklar kalsın falan diye çekmiyoruz askerlerimizi Kıbrıs’tan, biliyorum bizim ağa öyle isteyecek de ondan, gözünden anladım bunu” demek istiyor.

Ama tabii bunun karşılığında da nemalanmak lazım. Lazım ki, hükümetin Kıbrıs politikasına karşı olan faşist ve militarist kesimlere bir sus payı verilebilsin. Belli ki Bush bu konuda biraz daha cömert davranmış ve Erdoğan’ın Lefkoşe ile Washington arasında doğrudan uçak seferleri başlatılması talebine olumlu yaklaşmış. Gazetelerden okuyoruz ki, “Bush konuşma sırasında dışişleri bakanı Condoleezza Rice’a dönüp, “bu konuyu bir inceleyelim bakalım” demiş. Ağa bu, söz verirse yapar. Aferin Tayyip, sıkı pazarlık yapmışsın. Hele bir uçak seferleri başlasın, hep birlikte göreceğiz Kıbrıs halkının nasıl ebedi barış ve refaha ulaşacağını.

Suriye’ye “demokrasi ihracı”

ABD’nin, Büyük (ya da Geniş) Ortadoğu Projesi adını verdiği plan gerçekte ABD emperyalizminin tüm Ortadoğu ülkelerini kendi egemenlik alanı içinde zapt ü rabt altına alması stratejisinden başka bir şey değil. Amaç, bölgedeki petrol ve doğal gaz kaynakları ile ulusal pazarları ele geçirmek ve stratejik alanlara askeri olarak konuşlanmak. Bu planın önündeki en büyük engel ise Tunus’tan Kazakistan’a kadar uzanan ulusalcı rejimler ve hükümetler. Bu rejimler aynı zamanda baskıcı

olduğu için ABD emperyalizmi BOP’u “bölgeye demokrasi getirme” gerekçesi altında meşrulaştırmaya çalışıyor. Irak işgalini de bu proje doğrultusunda, önce “kitle imha silahları” var diye sunmuş, ardından da “Saddam diktatördü, biz Irak halkına demokrasi getirdik” lafazanlığına geçmişti. Şimdi emperyalist müdahale listesinde sırada Suriye ve İran var. Özellikle İran konusunda ABD yönetimi vidaları iyiden iyeye sıkıştırmaya başlamış durumda.

Tüccar Başbakan Erdoğan, Washington toplantısında yalnızca Bush’tan 1 Mart tezkeresi için özür dilemekle kalmadı, ABD adına Suriye’ye “demokrasi satma” taşeronluğunu da almaya çalıştı. Ulusal ve demokratik özgürlükleri tanımayıp insanların linç edilmesini onaylayan, kadınları sokaklarda döven, sendikaları kapatmaya kalkın, hapishanelerinde binlerce siyasi tutuklu olan bir hükümetin bu tutumu akla, “Kelin merhemi olsaydı, kendi başına sürerdi” vecizesini getiriyor. Aslında Bush’un “Suriye’ye demokrasi getirmek” adına araya Türkiye gibi baskıcı bir asker-polis rejimini sokması bile, ABD’nin niyetinin demokrasi değil, her ne araçla olursa olsun Suriye’deki Esat rejimini yıkmak amacıyla olduğunu göstermekte.

Elbette Erdoğan’ın Suriye’de yapabileceği pek bir şey yok, ve yakında emperyalizm bu ülke üzerinde çok daha yeni baskı yöntemlerine başvuracak, yavaş yavaş askeri müdahale seçeneğinin zeminini hazırlayacaktır. Ve Erdoğan Suriye taşeronluğuna adanlığı ile, bu ülkeye yönelik olası bir emperyalist müdahaleye şimdiden olur vermiştir. Açıkça, ABD’nin Suriye’ye yönelik bir işgale girişmesi durumunda yeni bir 1 Mart tezkeresi olayının tekrar edilmeyeceğinin güvencesini iletmiştir.

Afganistan’ın inşası (yani yağmalanması)

Artık cümle alem biliyoruz: Eğer ABD bir ülkeye yönelik “inşa” stratejisi izlemeye başlarsa, bunun anlamı önce o ülkede her şeyi yıkıp tarumar edeceği, ardından da oraya kendi şirketlerini yollayıp inşa adına yağma başlatacağıdır. Bugün Irak’ta yaptığı gibi: ülkenin bugünkü tüm petrol gelirleri emperyalist

şirketlerin kasasına akmaktadır. Kısacası, emperyalizmin “inşa” kavramı, o ülkenin yağmalanması anlamına geliyor.

Başbakan Erdoğan işte bu noktada Bush’tan, Afganistan’ın yağmalanmasında pay da istedi. Gazete haberlerine bakılırsa Başbakan Bush’a, “Afganistan’daki çocukların, dul kadınların, acınacak durumundan” söz etmiş, bu sözleriyle Bush’u “çok etkilemiş”, ve Bush’ta “bakalım bunu bir inceleyelim” demiş. Bu haberleri okuyan da sanır ki Türkiye Afganistan’a “insani yardım” çerçevesinde hastane, okul, kreş, atölye, fabrika vs kurmak için ABD’den izin istemekte. Aslında gerçek durumun bununla bir ilgisi yok. ABD’li şirketler harıl harıl Afganistan’da “inşa” çalışmaları yapıp zaten yoksul olan bu ülkenin tüm kaynaklarını, özellikle de afyon ticareti gelirlerini kendi ceplerine indirmekte. Başbakan işte bu yağmada Türk patronlara da bir yer açılması, bizim işverenlerin de bazı “inşa” işleriyle kasalarını doldurabilmeleri için Bush’a dil dökmekte.

Özetle, Tayyip Erdoğan’ın Washington gezisi Türkiye’deki rejimin ve onun herhangi bir hükümetinin emperyalizm yardakçılığında hangi noktaya kadar gelebileceğini göstermektedir. Bu yolla İslamcı bir hükümetin emperyalizme gerçekte karşı olmadığını, kendi burjuvazisinin çıkarları için “En Büyük Şeytan” ile kolayca anlaşmalar yapabileceğini, emperyalist sömürü ve talandan pay kapmaya çalışacağını, ve en önemlisi de işçi ve emekçi halkların ve bağımlı ulusların düşmanı olduğunu bir kez daha görme olanağı bulmuş olduk.

İşçi Cephesi

15-16 Haziran direnişi

Sendikalaştıkları için, patronun fabrikayı kapatma kararı aldığı Turkuaz/Çakıl işçileri, hem birliklerini güçlendirmek, hem de geçmiş mücadelelerin derslerini paylaşmak üzere 15-16 Haziran Direnişi etkinliği gerçekleştirdiler.

Yaklaşık 120 işçinin aileleriyle katıldığı etkinlik coşkuyla geçti. Bir işçi arkadaşın söylediği türkü ve ardından "Türkiye İşçi Sınıfına Selam" şiiriyle başlayan etkinlik, 15-16 Haziran mücadelesinde şehit düşen işçiler nezdinde işçi sınıfı şehitleri için saygı duruşuyla sürdü. Saygı duruşunun ardından ekte de sunduğumuz 15-16 Haziran metni 2 işçi arkadaş tarafından aktarıldı. Sunumun ardından arkadaşlar işçi sınıfının şiirlerini içeren bir şiir dinletisi sundular. Şiir dinletisini SEKA işçilerinin direnişini anlatan 10 dakikalık bir sinevizyon gösterisi izledi.

Arada işçilerin ve ailelerinin hazırladığı yemeklerden oluşan sofrada hep beraber yemek yenildi. Aranın ardından forum vardı ve işçiler kürsüden duygularını, düşüncelerini paylaştılar. Yaşadıkları zorlukları anlattılar ve birlikte mücadeleye çağrıda bulundular. Son olarak müzik dinletisi oldu. Türküler hep bir ağızdan söylendi, halaylar çekildi... Ve son ana kadar mücadele etme sözü verildi.

Turkuaz/Çakıl işçilerinin örnek mücadelesi ve hazırladıkları etkinlik tüm işçilere örnek olmalıdır. Onlar umutlarımızı yeşertmeye devam ediyorlar.

Merhaba Arkadaşlar,

İşçi sınıfı ve emekçi kitleler açısından sömürünün ve baskının arttığı, yaşam koşullarının hergün biraz daha ağırlaştığı bir dönemden geçiyoruz. Patronların istekleri doğrultusunda hazırlanan IMF patentli saldırı programları, kazanılmış haklarımızı hergün biraz daha kaybetmemize neden oluyor. Ücretler düşerken, sosyal haklar azalıyor. Sendikalaşmak gittikçe daha zor hale geliyor. Emekçiler yoksullaştıkça bir avuç parababası daha da zenginleşiyor.

Sömürü ve baskının bir diğer ayağı da ABD emperyalizminin öncülüğünde gerçekleşen işgaller. Emperyalist devletlerin burjuvazisi, kendi işçi sınıfını sömürmekle yetinmiyor, daha fazla kâr için başka ülkeleri talan etmeye gidiyor. Talan edilmek istenen ülkelerin hükümetleri bu sömürüye izin vermezse, kimi zaman Irak, Afganistan, Filistin'de olduğu gibi emperyalist devletler tarafından işgal ediliyor. Kimi zaman da Ukranya'da, Gürcistan'da, Lübnan'da, Kırgızistan'da olduğu gibi, sözde "devrimlerle" emperyalist devletlere bağlı kukla yönetimler iktidara get-

iriliyor.

Elbette bu saldırılar karşılıksız kalmıyor. İşgal altındaki ülkelerin halkları özgür bir ülke için savaşıyorlar. Emekçiler de sömürüye karşı mücadele ediyorlar. Ekvator'da, Arjantin'de, Bolivya'da emekçiler hükümetleri deviriyor ve kendi iktidarlarını yaratmaya doğru ilerliyorlar. Fransa genel grevlerle sarsılıyor. Avrupa kıtası, AB anayasasına "Hayır" diyen Fransız ve Hollandalı emekçiler tarafından sarsılıyor. Mücadeleler gittikçe yaygınlaşıyor.

Ülkemizde de durum çok farklı değil; sömürü ve baskılar giderek artıyor. Bir yandan AB yalanlarıyla emekçilerin ağızına bir parça bal çalıyorlar. Öte yandan baskı ve sömürüyü hergün arttırıyorlar. AKP hükümeti işçi, emekçi düşmanı yasaları bir bir meclisten geçiriyor. Yasalar pervasız saldırıların önünü açıyor; ücretler düşüyor, çalışma saatleri artıyor, işsizlik artıyor, özelleştirmeler yaygınlaşıyor, SSK satılıyor, sendikalar kapatılıyor, buna itiraz eden emekçiler polis tarafından yerlerde sürükleniyor, işten atılıyor. Saldırıları öyle bir noktaya geldi ki asgari ücreti daha da düşürmeyi planlıyorlar. IMF temsilcileri asgari ücret yüksek biraz daha düşürelim diyor. Ankara Ticaret Odası Başkanı, bölgesel asgari ücrete geçelim diyor. Anadolu'daki işçiye daha az asgari ücret verirsek daha çok yatırım olur diyor. Peki ya işçiler, emekçi yoksul halk ne olacak? İşçi sınıfının, yoksulların durumu umurlarında bile değil!

Elbette herkes bu tabloya alkış tutmuyor. Saldırıların bilincinde olan ve saldırılara karşı örgütlenen emekçiler de var. Yani BİZ varız, SEKA var, Seydişehir var... Hala inatla örgütlenen ve mücadele edenler var. Bizler sadece bugünü korumak için değil, yarınımızı da yaratmak için mücadele ediyoruz!

Bizler, neredeyse 2 yıldır zamsız çalışıyoruz. Gece gündüz mesaidemiz. Hafta sonumuz yok. Çoğumuzun ücreti sadece 350 milyon lira. Bunlar yetmiyormuş gibi bir de ustabaşlarının aşağılamalarıyla karşılaşılıyor. Biz de bu saldırılara karşı hakkımızı ve geleceğimizi korumak için sendikalaştık. Sadece kendimiz için değil, çevremizdeki tüm fabrikalar için, çocuklarımızın geleceği için bir kıvılcım çaktık. Bu

kıvılcımın büyümesinden korkan patron, sendika hakkımızı kullandığımız için bizi kapı dışarı etmek istiyor. Tüm yasaların patronlar lehine yapılmış olması, patronun saldırılarını pervasızlaştırıyor. Anayasal bir hak olan sendika hakkımızı bile kullanamıyoruz. Çok iyi iş yapmasına rağmen 29. maddeden, yani ekonomik ve teknolojik nedenlerden daralmaya gideceğini söyleyerek bizi işten çıkarmaya çalışıyor. Aslında örgütlülüğümüzden, birliğimizden korkuyor. Yani hakkımızı almamızdan ve diğer işçilere örnek olmamızdan korkuyor. Peki bizi yıldırabilir mi? Bizi yıldırabilir mi arkadaşlar? Tekrar soruyorum, hep bir ağızdan haykıralım: Sendika hakkı için, ekmeğimiz için mücadele edecek miyiz? Hakkımızı patronlara yedirecek miyiz? Bu birlik, bu kararlılık olduğu sürece hiçbir güç bize geri adım attıramaz.

Arkadaşlar,

Bugün işçi sınıfı tarihinde önemli bir mücadeleyi paylaşmak ve bu mücadelenin dersleriyle donanmak için bir araya geldik. 15-16 Haziran 1970'de, yani tam 35 yıl önce, yüzbinlerce işçi, bugün bizim kendi fabrikamızda yaptığımız gibi, saldırılara ve hükümetin çıkarmak istediği gerici iş yasasına karşı birleşti ve hükümete geri adım attırdı.

15-16 Haziran Direnişi, Türkiye işçi sınıfının tarihindeki en önemli mücadelelerinden biridir. Direniş, mücadeleciliği, kararlılığı ve kitleselliği ile patronlara korku verirken, işçi sınıfına ise büyük bir moral kazandırdı. Birçok aydının Türkiye'de işçi sınıfının varlığını tartıştığı bir dönemde, işçi sınıfının gücünü herkese gösterdi ve patronların isteği doğrultusunda hükümetin geçirmek istediği gerici yasaları burjuvazinin çöplüğüne geri gönderdi.

Sınıf Mücadelesi Keskinleşiyor

60'lı yılların sonuna doğru Türkiye'de sanayileşme hızla artar. Bu durum işçi sayısının da hergün biraz daha artmasına neden olur. Aynı dönemde sol hareket, özellikle de gençlik hareketi yükselmektedir. 1968 yılında neredeyse dünyanın her yerinde gerçekleşen ayaklanmalar tüm toplumu etkiler.

Bu dönemin en belirgin özelliği yaşanan ekonomik krizlerdir. Krizlerin bedeli her zaman olduğu gibi işçi sınıfına ve emekçi halka

ödetilmektedir. Zamlarla hayat pahalılığı artarken, vergi yükü yükselir. Krizi iflaslar, işyeri kapatmaları ve doğal olarak işten çıkarma ve düşük ücret saldırıları izler. Tüm bu saldırılar tepkileri arttırır. Gençlik, aydınlar ve işçiler sömürüye karşı örgütlenmeye ve mücadele etmeye başlarlar. 13 Şubat 1961'de kurulan TİP (Türkiye İşçi Partisi) böylece bir arayışın sonucunda 12 sendikacının ve birçok aydının girişimiyle oluşturulur.

Ülkedeki bu olumsuz koşullara karşı çıkan işçiler direnmeye başlarlar. Aralık 1962'de Maden-İş üyesi 173 Kavel işçisinin haklarını korumak için giriştikleri mücadele, patronların grev ve toplu sözleşme yasasını kabul etmesiyle sonuçlanır. Bunu yüzlerce irili ufaklı grev izler. 1965-1970 arasında 425 grev gerçekleşir ve bu grevlere 91.387 işçi katılır. Bu grevler sonucunda bilinçlenmeye ve politikleşmeye başlayan işçiler, Türk-İş'in devlet güdümlü, uzlaşmacı sendika anlayışına karşı çıkarlar. Bu karşı çıkış sonucunda Türk-İş'ten ihrac edilen sendikalar 1967 yılında DİSK'i (Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu) kurarlar.

DİSK'in kuruluşunun ardından özel sektörde gerçekleşen grevlerin sayısında belirgin bir artış yaşanır. 1968 yılından sonra işçi sınıfı yeni bir mücadele biçimi kazanır: fabrika işgalleri! İşçi sınıfı mücadelenin "yasal" sınırlarda sürdürülemeyeceğini farkederek ve mücadeleyi pa-

tronların koyduğu yasaların ilerisine taşır. İlk önce Derby Fabrikası işgal edilir. Ardından 1969 kışında Singer Fabrikası ve yaz aylarında da Demir-Döküm fabrikası işgal edilir. Sonbaharda gerçekleşen Gamak işgalinde polisler silah kullanırlar. Yine Sungurlar ve Alpagut Linyit işletmeleri işçiler tarafından işgal edilir. 15-16 Haziran direnişi bu mücadeleciler dalganın üzerinden yükselir.

Direnış Yükseliyor

Patronlar, işçi hareketinin bu yükselişinden hoşnutsuzdur. Adalet Partisi hükümeti, DİSK'i tasfiye etmek ve Türk-İş dışında başka bir sendikacının örgütlenmesini engellemek için, 274 Sayılı Sendikalar Kanunu'nda ve 275 Sayılı Toplu

Sözleşme, Grev ve Lokavt Kanunu'nda değişikliğe gider. Bu değişikliğe göre, bir sendikanın faaliyet yürütebilmesi için o iş kolundaki işçilerin en az üçte birini örgütlemesi gerekmektedir. İşin en ilginç yanı bu yasanın hazırlayıcılarından biri daha sonra DİSK Başkanı ve CHP milletvekili olacak olan Abdullah Baştürk'tür. 234 Milletvekilinin katıldığı oylamada, 230 kabul oyula tasarı kabul edilir.

Yasa değişikliğinin kabulüyle DİSK, işçi temsilcilerinin geniş katılımıyla gerçekleştirdiği bir toplantıda eylem kararı alır. DİSK, 17 Haziran'da kitlesel bir miting yapmayı planlamaktadır. Ancak işçiler, eylem kararının ardından durmaz ve sokaklara akar. 15 Haziran 1970 sabahı üretim neredeyse tamamen durur. Ankara-İstanbul trafiği kesilir. *"İşçiler ellerinde bayraklar, üstlerinde işçi kıyafetleri yolları doldurdular. Yürüyüşler dört ana kol üzerinden geliyordu genel olarak. Birinci kol: Anadolu yakasında, Ankara asfaltı üzerinde. İkinci kol: Eyüp-Alibeyköy-Silahtar-Cendere üzerinde. Üçüncü kol: Topkapı-Çekmece-Zeytinburnu güzergahı. Dördüncü kol: Levent-Boğaz güzergahı..."*

İstanbul ve İzmit'te gerçekleşen gösteriler sonucunda 15 Haziran'da 115 işyeri ve 75 bin işçi direniştedir. 16 Haziranda fabrika sayısı 168'e ve işçi sayısı 150 bine yükselir. İzmir'de DİSK'e bağlı işyerlerinde işçiler oturma eylemi yaparlar.

Öncü işçilerin ve devrimcilerin öncülüğünde kortejler şehir merkezlerine akmaya başlarlar. 16 Haziranda Kartal, Levent ve Topkapı'da çatışmalar çıkar. Polis ve ordu birikatlara işçilerin önünü kesmeye çalışır. İşçiler birçok kez barikatları aşarlar. Kartal-Kadıköy yürüyüş hatında Adalet Partisi binası taşlanır. Demirel'in kardeşlerine ait bir fabrikaya saldırılır. İşçiler ayrıca kamu binalarını işgal eder, gözaltına alınanları kurtarmak için karakollar basarlar. Kadıköy'deki çatışmalar sonucunda Mehmet Gıdak, Yaşar Yıldırım ve Mustafa Baylan isimli üç işçi şehit düşer, 200 işçi de yaralanır. Eminönü ve Levent'te toplanan işçi kortejlerini birleştirmek için devlet vapur seferlerini iptal eder. Galata köprüsünü kaldırır.

Kendisi için tehlikenin arttığını gören hükümet sıkıyönetim ilan eder. DİSK'in de çağrısıyla işçiler fabrikalarına dönerler. Türk Demir-Döküm, Sungurlar, Derby, Elektrometal, Rabak, Auer, Çelik Endüstri, Otosan, Arçelik, Vita gibi büyük fabrikalardaki işçiler direnişe devam ederler. Yasanın geri çekilmesi ve tutuklananların serbest bırakılmasını talep ederler. DİSK'in işyeri temsilcileri işçileri durdurur. Sıkıyönetim üç ay sürer. 5 bin işçi işten çıkarılır. Gözaltılar, işkenceler ve tutuklamalar sürer. Ancak DİSK yokedilemez ve 1317 Sayılı yasa uygulanamaz. Yeni sendika yasası burjuvazinin çöplüğüne geri gönderilir.

• 15-16 Haziran direnişi, özgüve-

ni, mücadeleciliği ve direngenliği ile işçi sınıfına bugün de yol göstermektedir.

• Direniş işçi sınıfının gücünü dostta ve düşmana göstermiştir. Üretimden gelen güçlerini kullanan işçiler, düzeni değiştirebileceklerini kanıtlamışlardır.

• 15-16 Haziran direnişiyle, ancak mücadeleyle hak alınabileceği bir kez daha görülmüştür.

• Bu direniş, sendikaların önemini ispatlarken, sendika bürokrasisine güvenmemek gerektiğini göstermiştir. İşçilerin sendika bürokratlarının güdümünde değil, kendi işyeri komitelerinde örgütlenmeleri gerektiği bir kez daha açığa çıkmıştır. 15-16 Haziran Direnişinde sendikalı işçiler, kendi öz-örgütlülükleriyle yola çıkmış sendikanın taleplerinin ötesine geçmişlerdir.

• Bugün sınıf hareketi gerilemiş durumdadır. Ancak sınıfın geçmişte olduğu gibi mücadeleleri yeniden yükselecektir. Bugün görev, sınıf hareketi geri bir noktada da olsa sabırla işçi sınıfının örgütlülüğünü ve birliğini güçlendirmek için mücadele etmektir.

• İşçi sınıfı tarihinde böylesi patlamalar olmuştur ve yine olacaktır. Bu kendiliğinden patlamalar çok önemli; ancak bu patlamaları yaşadığımız sömürü düzenini yıkmaya yönlendirebilecek devrimci bir işçi partisi olmadığı sürece, böylesi patlamalar bir süre sonra düzenin kontrolüne geçmektedir.

Dostlar,

Bugün, işçi hareketinin birçok mevzisini kaybettiği ve kaybetmeye de devam ettiği bir dönemden geçiyoruz. Böylesi bir dönemde 15-16 Haziran Direnişi'nin derslerini kavramak ve bu derslerle mücadeleye atılmak çok önemli. Bizler kendi fabrikamızda bir kıvılcım çıktık. Bu kıvılcımı hep beraber büyütelim. Sermayenin saldırılarına karşı işçi ve emekçilerin birleşik mücadelesini yaratmak için görev başına!

**Sermayenin saldırılarına karşı sınıf mücadelesini yükseltelim!
Sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılсын!
İşten çıkartmalar yasaklansın!
Kapatılan fabrikalar, işçilerin kontrolünde millileştirilsin!**

Turkuaz /Çakıl fabrikalarının işçileri BASIN AÇIKLAMASI

Basına ve Kamuoyuna,

Biz uluslararası firma olan Reebok için dikim yapan bir fabrikada çalışıyoruz. Yaşam koşullarının ağır olduğu bir ülkede, 350 milyon ücretle sabah başlayıp gece 21.30'a kadar çalışıyoruz. Yetmiyor hafta sonu da çalışıyoruz. Yetmiyor aşağılanıyoruz.

Turkuaz/Çakıl fabrikalarının işçileri olarak, işçi sınıfına dönük bu yoğun saldırılara karşı emeğimize sahip çıkarak kendi fabrikamızda hak arama savaşına girdik. Anayasal bir hak olan örgütlenme hakkımızı kullanarak sendikalaştık.

Birliğimizden ve gücümüzden korkan patron, haklarımızı almamızı engellemek için fabrikayı kapatma kararı aldı. Ve bizi de işten çıkartıyor.

1 Hafta öncesine kadar işçi bulma kurumundan gönderilen işçileri işe alan patronlar, nasıl oluyor da şimdi işlerinin kötüye gittiğini söylüyor? Patronlar, yani Oğuz Ökem ve Sabih Eler yıllardır anlaşmalı olduğu Reebok'un anlaşmalarını feshettiğini, fabrikanın zarar ettiğini, sipariş alamadığını öne sürüyorlar. Aslında aldıkları siparişleri fasona verip, fabrikada dikilmiş gibi barkodlayıp yurtdışına gönderiyorlar. Yani işleri kötü gittiği için değil, sendikalaşmamızdan korktuğu için fabrikayı kapatıyorlar.

Biz hakkımızı istiyoruz, biz sendikaya üye olma hakkımızı kullanmak istiyoruz. Ve bu yüzden işten çıkarılıyoruz. Bizler üretmek, çalışmak istiyoruz. Haklı olduğumuzu bu davayı sonuna kadar götüreceğiz.

Oğuz Ökem'e ve Sabih Eler'e bir kez daha sesleniyoruz. Bunca işçinin ekmeğiyle, geleceğiyle oynamayın. Çalışma ve örgütlenme hakkımızı gaspetmeyin!

Tüm sendika merkezlerini, siyasi partileri, sivil toplum örgütlerini ve demokratik kamuoyunu bu konuda duyarlı olmaya, bizi

desteklemeye ve Reebok'ı protesto etmeye çağırıyoruz.

Yaşasın İşçilerin Birliği/Yaşasın Sınıf Dayanışması!

Turkuaz/Çakıl İşçileri

Protesto fax ve e-mailleri için;

Turkuaz Fabrikası adres:

**Alemdağ Cad. Site Yolu Tümtaş İş merkezi
No:3 Kat 2 81230 Ümraniye-İstanbul**

**Tel: +90 216 3284561 veya +90 216 412 91
15**

Fax: +90 216 3163281

E-mail:

**sales@turkuaz.com.tr (Nesteren Ağalar ve
Seda Taşçıoğlu adına)**

**planning@turkuaz.com.tr (Handan Kara
adına)**

**import.export@turkuaz.com.tr (Derya
Özkan adına)**

**accounting@turkuaz.com.tr (Saniye Yıldız
adına)**

**Reebok merkez adres:Corporate Head-
quarters Reebok International LTD. 1895
J.W.Foster Boulevard, Canton, MA 02021
ABD 781-401-50000**

Web: www.rbk.com

Reebok Türkiye:

tel: +90 212 2863585

fax: +90 212 2863585

**e-mail: benan.vey@superonline.com
(Benan Vey adına)**

AB Anayasası'na Hayır!

Fransız işçi sınıfı bir kez daha tarih yazdı

Avrupa tarihinin en kritik dönemlerinde sahneye çıkan ve bir anlamda yaşlı kıtanın geleceğini belirleyen Fransız emekçileri 29 Mayıs referandumunda Avrupa Birliği Anayasası taslağını reddederek, başta kendisinin olmak üzere Avrupa mali sermayesinin emperyalist projesine büyük bir darbe indirmiş oldu. Bu eylemiyle Fransız işçi sınıfı AB projesinin liberal ve emperyalist özünü iyi anlamış olduğunu kanıtlamakla kalmadı, ama aynı zamanda Avrupa işçi sınıfına son derece bilinçli bir örnek oluşturdu. Türkiye işçi hareketi Fransız kardeşlerinin bu mesajını iyi kavramalıdır.

Fransız halkının yaklaşık yüzde 55'inin "Hayır" demesi yalnızca bir "B planı"ndan yoksun AB liderlerini "şimdi ne olacak?" telaşına düşürmekle kalmadı, aynı zamanda Birliğin motor gücü olan Fransa'da derinden işlemekte olan politik krizin yüzeye vurmasına da yol açtı. Fransa son iki yıldan beri grevlerle, sokak gösterileri ve direnişlerle (eğitim, sağlık, demiryolu emekçileri, vb) çalkalanmakta. Ne var ki, 2002'deki başkanlık seçimlerinde Le Pen tehditi karşısında toplumda yaygınlaşan

telaşı, Sosyalist Parti, Yeşiller ve LCR'nin (Ligue Communiste Revolutionnaire – Devrimci Komünist Birlik, Dördüncü Enternasyonal Birleşik Sekreterliği Fransa seksiyonu) de yardımıyla kendi lehine kanalize etmeyi başaran Jaques Chirac, topladığı yüzde 86'lık oy oranını "tüm Fransızların başkanı" olarak kendi hanesine kaydetmiş, ve kendi ülkesine ve tüm Avrupa'ya güçlü bir liderlik sunmakta olduğu izlenimi yaratmayı başarmıştı. Oysa şimdi LCR bu zahiri koalisyondan ayrılmış, Sosyalistler bütün bütün ikiye yarılmış ve Yeşiller'in tabanı Evetçi önderliğine karşı bayrak açmış durumda. Ve sonuç ortada: Evetçilerin oranı ancak yüzde 45'e ulaşabildi.

Kim, ne oy kullandı?

Seçim sandıklarının kapanmasının hemen sonra yapılan anketler, herşeyden önce Hayır'ın net bir biçimde işçi ve emekçi eğilimini yansıttığını göstermekte. Buna göre işçilerin yüzde 79'u, tüm ücretlilerin ise yüzde 67'si AB Anayasası'na Hayır dedi. Bu oran meslek sahibi orta sınıfların arasında ise yüzde 53. Buna karşılık üst düzey yöneticil-

er, meslek sahibi aydınlar vb'den oluşan üst gelir düzeyi gruplarının hemen tamamı Evetçi.

Kimlerin ne oy kullandığına politik ve toplumsal örgütler açısından bakılacak olursa, blok halinde Hayır oyu kullananlar, Mare-George Buffet önderliğindeki PC (Komünist Parti), Jean-Pierre Chevènement'in önderliğindeki MRC (Cumhuriyetçi ve Yurttaş Hareketi), Alain Krivine ve Olivier Besancourt önderliğindeki LCR, Arlette Laguiller önderliğindeki LO (Lutte Ouvriere – İşçi Mücadelesi, Troçkist), Pierre Lambert önderliğindeki PO (Parti des Travailleurs – İşçi Partisi, Troçkist), diğer küçük Troçkist gruplar, Attac ve Kopernik Vakfı benzeri çeşitli toplumsal hareketler, Jose Bove gibi köylü önderleri, demiryolu ve eğitim işçileri sendikası gibi kendi Konfederasyon önderliklerine kulak asmayan sendikalar. Tabii bunlara bir de sağın yegane Hayırcısı faşist Le Pen'in partisi FN'i de (Ulsual Cephe, 2002 Başkanlık seçimlerinde, 2. turda yüzde 17 oy) katmak gerekir.

Sosyalist Parti ise derin bir krize sürüklenmiş durumda. François Hollande ve Jack Lang'ın önderliğindeki yönetim ekibi parti içinde yapılan referandumu yüzde 55'lik oy oranıyla kazanmış olmasına karşın, Laurent Fabius, Henri Emanuelli ve Jean-Luc Melenchon gibi sol sosyalistler Hayır yolunda kampanya yapmışlardı. Sonuçta, gene anketlere göre, Sosyalist Parti yandaşlarının yüzde 59'u Hayır oyu kullandı. Bu ciddi yarılma Fransız solunda yeni bir kümelenmeye yol açacağına benziyor. Anketler, Yeşiller'in yüzde 40'ının da, önderliklerine, ve Antonio Negri gibi yeni sol liberallerin vaazlarına kulak asmadığına ve Hayır oyu kullandığına işaret etmekte. (*Le Monde*, 30.05.2005)

Hangi "değişimden" duyulan korku?

Fransız Hayır'ının bariz emekçi niteliğini perdelemeye, böylece bu etkinin başta Hollanda olmak üzere, AB Anayasası konusunda referandum düzenleyecek olan öbür ülkelere yayılmasını engellemek isteyen burjuvazi sözcüleri, bu reddin arkasında Fransız halkının "değişim korkusunun" yattığını ileri sürmektedirler. Yani bu iddiaya göre, Fransızlar küreselleşmenin yarattığı toplumsal ve ekonomik dönüşümler karşısında ürkmüşler ve böylece çok tutucu bir tepkiyle AB Anayasasını reddetmişler. Fransız emekçilerinin küreselleşmenin yarattığı sonuçlara Hayır dedikleri bir gerçek, ama bunun tutucu bir tavır olup olmadığına ancak bu değişimlerin niteliğine bakılarak karar verilebilir, ve bu açıdan bakıldığında da Fransız emekçilerinin Hayır'ı bizce tamamen devrimci bir tavrın ürünü.

AB Anayasası gerçekte Avrupa emperyalist burjuvazisinin, II. Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa işçi sınıfının elde ettiği kazanımlara (sabit bir iş, 8 saatlik işgünü, kamusal sağlık, eğitim, ulaşım hizmetleri, sendikal ve politik haklar, vb) yönelik 1980'lerden itibaren başlattığı saldırıyı ve buna bağlı olarak küreselleşme çerçevesinde uygulamaya konan gerici toplumsal ve ekonomik politikaları (esnek iş sözleşmeleri ve iş saatleri, kamu hizmetlerinin ve işletmelerinin özelleştirmesi, sendikal ve politik hakların sınırlandırılması) tüm AB ülkeleri için bağlayıcı hale getiren belge. Yani burjuvazinin "değişim"den kasti, emekçi yığınların yoksullaşması ve marjinalleşmesi. Bu "değişim" sadece korku vermekle kalmıyor, ama aynı zamanda karşısında verilen mücadelelerin daha örgütlü ve bilinçli hale getirilmesini gerektiriyor.

Polonya ve Romanya gibi ucuz emek pazarı sahibi ülkelerin AB'ye girmiş olması, bir dizi başta Fransa olmak üzere bir dizi Batı Avrupa ülkesinde şirketlerin bu ülkelerdeki işletmelerini kapatıp Doğu Avrupa'ya taşımalarını hızlandırmış durumda. Bunun sonucu elbette işçilerin işleriyle birlikte (tazminatların giderek kaldırıldığı ve işsizlik primlerinin ilga edilmekte olduğu da göz önünde tutulacak olursa) tüm yaşam olanaklarını yitirmeleri. Ancak kapitalistler ve burjuvazi açısın-

dan korkutucu olmayacak bu "değişim" elbette Fransız emekçilerinin tepkisi ve mücadelesiyle karşılaşmıştır. Fransız emekçileri, Le Pen gibi faşistlerin demagojileri dışında, başka ülkelerin AB'ye girmesine tepki göstermemişler, tüm sonuçlarıyla birlikte emperyalist AB projesine karşı çıkmışlardır. Bu onların "İşçilerin ve Emekçilerin Avrupası" doğrultusunda attıkları ilk adım olmuştur.

... ne de Türkiye

Hayırcılar arasındaki faşist Ulusal Cephe'nin Türkiye'nin AB'ye adaylığını deolojik bir malzeme olarak kullandığı bir gerçek. Ama Evetçiler arasındaki sağ partilerin (başta UMP –Halk Hareketi İçin Birlik– ve UDF –Fransız demokrasisi İçin Birlik– olmak üzere) arasında da Türkiye'nin adaylığına karşı çıkan pek çok kesim var. Üstelik, Le Pen "Türkiye'ye reddetmek için Hayır" derken, bizzat Chirac "Türkiye'ye reddetmek için referandumu öngören Anayasaya Evet"

kampanyası yaptı. Oysa Hayır oylarının asıl gövdesini oluşturan (toplamın yaklaşık yüzde 40'ı) sol kesim Türkiye'nin adaylığına, dini, ırkçı vb nedenlerle karşı çıkmadığını açıkça ilan etmiş durumda. Kaldı ki bu kesimlerin Anayasaya red oyu kullanmalarının başta gelen nedenlerinden biri de, belgenin göçmen işçilere karşı içerdiği ırkçı ve ayrımcı maddeler.

Fransız emekçi halkının AB Anayasasını reddederek emperyalist Avrupa projesi karşısında gösterdiği tepki, Türkiye'de AB üyeliğinden ekonomik, toplumsal ve politik medet bekleyen sol kesimleri ve işçi örgütlerini bir kez daha düşünmeye çağırılmaktadır. Emperyalist Avrupa ve onun Anayasası, Türkiyeli emekçilerin projesi, evi, yurdu olmaz. Bizim yurdumuz anca İşçi ve Emekçilerin Avrupası ve Ortadoğusu'dur. Onu yaratmak için gücümüzü Avrupalı ve Ortadoğulu proleterlerle, köylülerle, yoksullarla birleştirmeliyiz.

İşçi Cephesi

GRUPLARA GÖRE SONUÇLAR % OLARAK

	Evet	Hayır
YAŞ		
18-24	44	56
25-34	45	55
34-44	39	61
45-59	38	62
60-69	56	44
69+	58	42
MESLEK		
Çiftçi	30	70
Tüccar	49	51
Serbest meslek	65	35
Ücretli	33	67
İşçi	21	79
CİNS		
Erkekler	43	57
Kadınlar	47	53
EĞİTİM		
İlkokul	28	72
Lise	47	53
Yüksek	64	36
POLİTİK EĞİLİM		
Komünist P.	2	98
Sosyalist P.	44	56
Yeşiller	40	60
UDF	76	24
UMP	80	20
Ulusal Cephe	7	93

NEDEN "HAYIR" OYU KULLANDINIZ?

	%
Fransa'da işsizliği artıracığı için	46
Genel duruma tepki göstermek için	40
Anayasa yeniden incelensin diye	35
Anayasayı anlamak güç olduğu için	34
Anayasa çok liberal olduğu için	34
Fransa'nın kimliğini tehdit ettiği için	19
Türkiye sorunu nedeniyle	18
Politikacılar "Hayır" dediği için	12

NEDEN "EVET" OYU KULLANDINIZ?

	%
Avrupa'yı dünyada güçlendirmek için	52
Avrupa'nın inşasını sürdürmek için	44
Avrupa'da güçlü bir Fransa için	42
AB politikalarının birleşmesi için	26
AB kurumlarını iyileştirdiği için	21
Eskilerinden daha iyi olduğu için	19
Politikacılar "Evet" dediği için	12
AB Fransa'dan "Evet" beklediği için	11

**Obreros
de
Zanon**

Arjantin: İşçi kontrolündeki fabrikalar yol gösteriyor

Bugün fabrikayı, yarın iktidarı!

Bundan 50 yıl önce Arjantin güney yarı kürenin en gelişmiş ve sanileşmiş ülkesi olarak kabul edilmekteydi. Gelişmiş bir orta sınıfın varlığı, Avrupa ülkelerine yönelik ihracatın yüksekliği ve çok kültürlü yapısıyla Başkent Buenos Aires, Latin Amerika'da yükselen bir Avrupa başkentine dönüşmüştü. Bu dönemde ulusal üretimin yaklaşık yüzde 50'si sanayi sektöründen gelmekteydi.

Oysa 70'li yılların başından itibaren IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist mali kuruluşların Arjantin'e dikte ettiği yeni liberal politikalar, ülkeyi eşi benzeri görülmemiş bir yağmanın ve sefaletin eşiğine getirdi. Son 30 yılı diktatörlükler ve işçi hareketine dönük katliamlarla belirlenen ülkenin, tüm ulusal üretim tesisleri ve şirketleri 2000 yılının başlarında çok uluslu şirketlerce kontrol edilir olmuş, ülke dış borçlarını ödeyemez duruma gelmişti.

Yeni Liberal politikaların yol açtığı enkaz geride nüfusunun yüzde 57'sinin yoksulluk sınırı altında yaşadığı ve resmi işsizlik rakamının yüzde 30 olduğu bir ülke bırakmıştı.

Bu koşullar, Arjantin'i son iki yıl boyunca Burjuvazi tarafından bir türlü kontrol altına alınamayan devrimci bir sürecin eşiğine taşıdı. Ülkede yükselen devrimci kitlesel seferberlikler, aynı zamanda dünya çapında yürütülen yeniden sömürgeleştirme saldırısına karşı, işçi sınıfının yeni tipte öz örgütlülüklerinin -halk meclisleri, bürokratikleşmiş sendikal aparatlara karşı yükselen sınıf mücadelecisi sendikal arayışlar, işsiz işçiler hareketi vb- örneklerini sundular.

Bu sürecin en önemli bileşenlerinden biri de hiç kuşku yok ki, ülkedeki sınıf seferberliklerine damgasını vuran işçi kontrolü altına alınmış fabrikalar.

Fabrikada işçi kontrolü

Ülkede yaşanan ekonomik krizin zirve noktasına ulaştığı 1998 yılından bu yana gıda, metal, matbaa, araba montaj, seramik ve tekstil sanayilerinde 150'den fazla fabrika, işçiler tarafından ele geçirildi. Yaşanan ekonomik krizin ve yükselen sınıf seferberliklerinin bir sonucu olarak fabrikalarını ve ülkeyi terk eden çok uluslu şirket patronları, geride neredeyse işletilemez hale gelmiş çok sayıda fabrika bıraktılar. Bu fabrikaların işçi denetimine alınma biçimi koşullara bağlı olarak değişiklik göstermekteydi. İşçi kontrolüne geçirilmiş olan fabrikalar arasında iki işletme bu yeni ve örnek hareketin sembolüne dönüştüler; çalışanlarının çoğu kadın olan Buenos Aires'teki Brukman tekstil fabrikası ve Neuquen'deki Zanon seramik fabrikası.

Giderek yaygınlaşan işçi kontrolü altındaki bu işletmelerde, çalışanlar yaş ve cinsiyetlerinden bağımsız olarak eşit ücret alıyor ve fabrikayla ilgili tüm kararlar, çalışanların tamamını kapsayan iş yeri meclislerince alınıyor. Bu işletmelerin yönetim kademelerinde yer alanlar ise, iş yeri meclislerince demokratik olarak seçilen ve gerekli görüldüğü takdirde geri çağrılabilen işçilerden oluşuyor.

Patronlardan ve sendikal bürokratlardan temizlenmiş olan bu fabrikalar, pek çok kez gündeme gelen polis baskınlarına, hiçbir düzeyde teşvik ve kredi kullanamamalarına ve uluslararası ticaret yapamamalarına rağmen, kapitalist mülkiyet altındaki işletmelerden daha büyük bir hızla büyümektedir. Bunun en açık örneği, işçi kontrolüne geçtiği 2002 yılından bu yana sürekli büyümekte olan Zanon fabrikası. Zanon'un 2004 yılı bilançosu yüzde 50 oranında bir üretim artışına sahip olduğunu gösteriyor.

"Bu işyeri işçi kontrolü altındadır!"

Zanon fabrikasının girişine yerleştirilmiş olan büyük bir tabelada; "Bu fabrika işçilerin kontrolü altında üretim yapıyor" yazmakta.

2002 yılının Şubat ayında Zanon fabrikası patronu Luigi Zanon 171 milyon Arjantin pesosu borçla fabrikayı kapatma kararı aldığı anda, seramik işçileri sendikası patronun bu girişimine karşı işletmenin taşınmasını engellemek için işçileri göreve çağırdı ve işçiler işyerini terk etmeyerek nöbet tutmaya başladı. Patronun terk ettiği fabrikada işçiler yeniden üretime başladıklarında gerekli malzemeler neredeyse tükenmek üzereydi. Öte yandan pek çok işçi polis tarafından kanunsuz üretim suçlamasıyla tutuklanma riski altındaydı. Zanon deneyimini Avrupa işçi sınıfı ile paylaşmak üzere Barselona'ya gelen işçi önderi Jorge Amador Esparza o günlerden söz ederken, bu riske rağmen yaşanan sefalet koşullarında işimize sahip çıkmaktan başka yol göremiyorduk diyor. İlk iş fabrikayı temizlemek ve ardından 6 aydır işlemez durumdaki makineleri onarmak oldu.

2 Mart 2002 tarihinde, fabrika işçilerin yönetiminde yeniden üretime başlamıştı. Her bant Zanon fabrika işyeri meclisince seçilen bir sorumlu tarafından koordine edilmekteydi.

Jorge Esparza; bu yeni işyeri örgütlenmesinde makine başında çalışan ile koordinasyon ve yönetim sektörlerinde yer alanlar arasında en ufak bir hiyerarşi farkı olmaması hayati önem taşıyordu diyor ve şunu ekliyor; Zanon deneyimi hepimize şunu öğretti; Bir fabrika patronsuz da pek ala işleyebilir ama işsiziz asla!

Esparza'ya göre son yıl boyunca fabrikada artan üretimin temel nede-

ni, işyeri meclisinde tüm olasılıkların değerlendirilmesi ve kararların işçilerin öz-yönetim organlarında alınması. Bu yalnızca üretimi değil, aynı zamanda ürün kalitesini de artırmış durumda.

Zanon emekçileri, fabrikanın kapitalizm denizinde yüzen bir ada olmadığını bilincinde. Burjuvazinin son yıl içinde 5 kez fabrikayı polis zoruyla geri alma girişimi, her şeyden çok şehir halkının, diğer işçi kontrolündeki fabrikaların ve işçi örgütlerinin savunma ve sahiplenmesiyle püskürtülebildi. Fabrikadaki işçileri yıldırabilmek için polis saldırıları düzenleyen hükümet aynı zamanda işçi eşlerinin kaçırılması, tartaklanması gibi girişimlerde bulunuyor. Hükümetin son girişimi ise, "adalet" mahkemesince alınmış olan bir karara dayanarak, fabrikayı borçlarıyla birlikte devralabilecek yeni bir patrona peşkeş çekmek.

Şüphesiz kapitalist mülkiyet sistemine yalnız Arjantin'de değil, aynı zamanda tüm dünya ölçeğinde ağır bir darbe indiren işçi kontrolündeki fabrikalar örneği, uluslararası sermayenin ve emperyalizmin uzun süre hoşgörü gösterebileceği bir gelişme değil. Nitekim işbirlikçi yeni hükümetin temel girişimi Arjantin'de yükselen kitle seferberliklerine bir son verebilmek ve işgal edilmiş üretim tesislerini yeniden sermayenin denetimine sokabilmek.

UIB-DE - Uluslararası İşçi Birliği/ Dördüncü Enternasyonal - Arjantin seksiyonu FOS (Sosyalist İşçi Cephesi) militanlarının da aktif olarak yer aldığı fabrikalarda işçi kontrolü deneyimlerinin kaderi, bundan böyle işçi sınıfının kararlılığı ve dünya işçi hareketinin bu deneyimlerle dayanışma gücü tarafından belirlenecek.

Arjantin işçileri, fabrikalarında kontrolü ele geçirerek, üretim için gerekli hammaddeleri satın alarak, üretime devam ederek, işsiz sınıf kardeşleri için yeni iş imkanları yaratarak kendi kaderlerinin efendisi olabileceklerini gösterdiler.

Özelleştirmelerin ve yeni Liberal saldırıların bir çığ gibi büyüdüğü ülkemizde Zanon örneği işçi sınıfına alternatifsiz olmadığını öğretiyor.

Murat Yakın

Bolivya'da kitleler iktidara yürüyor

Yüzlerce yıl boyunca İspanyol sömürgeciler tarafından yağmalanmış olan Bolivya, aslında son derece zengin doğal gaz rezervlerine sahip bir ülke. Buna karşın nüfusun yüzde 40'ı günde 1.5 dolarla geçiyor. Halkın yüzde 95'i Aymaca ve Quechua yerlisi, ne var ki en ufak bir kültürel haktan bile yoksun bu halklar. Ülkenin nispeten gelişmiş kentleri olan Santa Cruz ve Sucre gibi kentlerinde genç kuşak işsizliğin ve sefaletin pençesine düşmüş durumda.

Bolivya Eylül 2003 tarihinde, işçi sınıfının ülkedeki zengin petrol ve gaz kaynaklarının emperyalist tekellerce yağmalanmasına son verilmesi doğrultusunda gerçekleştirdiği seferberliklerle sarsılmıştı. Söz konusu yağmanın başını ABD, İspanyol ve Kanada çok uluslu şirketleri çekmekteydi. Ülkedeki sefalet dayanılmaz boyutlara ulaşmış, ama bu arada ülkenin zengin doğal gaz kaynaklarının tüm denetimi de yok pahasına bu çok uluslu şirketlerin eline geçmişti.

2003 yılındaki bu ayaklanmaların rejimi tehdit eder bir hale gelmesinin ardından, Carlos Mesa hükümeti parlamentodaki hidrokarbon yasasının "düzenlenmesi" ve Anayasal kurumların güçlendirilmesi vaatleriyle işbaşına geçti. Oysa iş başında bulunduğu dönem boyunca Mesa'nın tüm gayreti,

Bolivya'nın yegane zenginlik kaynağı olan doğal gazın ABD ve İspanyol şirketlerine daha da "uygun" şartlarda pazarlanması oldu.

Bu gerici politikalara yanıt gecikmedi. Başını maden işçilerinin ve yoksul köylülerin çektiği kitle seferberlikleri ile Mesa 6 Haziran tarihinde istifa etmek zorunda kaldı.

Bolivya emekçileri yeniden sahneye çıkıyor

IMF işbirlikçisi yeni hükümetin 17 Mayıs tarihinde parlamentodan geçirdiği ve gerçekte ülkedeki emperyalist yağmanın başını çeken çok uluslu şirketlerin pozisyonunu meşrulaştıran yeni enerji yasası, gerçek bir sosyal ve kurumsal krize yol açtı.

Zaten büyük bir yoksulluğun pençesinde kıvrılmakta olan Bolivya emekçileri 23 Mayıs tarihinden itibaren bu emperyalist yağmaya karşı tekrar mücadelenin başına geçtiler. Maden işçileri, sağlık emekçileri, öğretmenler, öğrenciler ve köylüler, ülkenin enerji kaynaklarının millileştirilmesi ve hükümetin istifa etmesi talepleriyle grevler örgütlemeye, ana yolları kesmeye başladılar. Bu kitle seferberlikleri 10 bin koka üreticisi köylünün El Alto kentinden başkent La Paz'a başlattığı yürüyüşe

güvenlik güçlerinin vahşice müdahalesiyle en üst düzeye sıçradı. El Alto emekçilerinin başlattığı süresiz genel grev ve yol kesme eylemlilikleri çok geçmeden ülkenin bütününe yayıldı. Zaten büyük bir yoksulluğun pençesinde kıvranmakta olan Bolivya emekçileri 23 Mayıs tarihinden itibaren bu emperyalist yağmaya karşı tekrar mücadelenin başına geçtiler. Maden işçileri, sağlık emekçileri, öğretmenler, öğrenciler ve köylüler, ülkenin enerji kaynaklarının millileştirilmesi ve hükümetin istifa etmesi talepleriyle grevler örgütmeye, ana yolları kesmeye başladılar. Bu kitle seferberlikleri 10 bin koka üreticisi köylünün El Alto kentinden başkent La Paz'a başlattığı yürüyüşe güvenlik güçlerinin vahşice müdahalesiyle en üst düzeye sıçradı. El Alto emekçilerinin başlattığı süresiz genel grev ve yol kesme eylemlilikleri çok geçmeden ülkenin bütününe yayıldı.

Petrol sektöründe çalışan işçilerin başlattığı grev nedeniyle ülkede petrol yalnızca yoksul emekçi semtlerine dağıtılabiliyor.

Farklı sektörlerden emekçiler, eylemlerini binlerce emekçinin katıldığı halk meclislerinde merkezileştiriyor. Burjuva parlamentosunun toplanmasını engelleyen işçiler, ülkenin en büyük ve tarihsel sendikası olan COB -Bolivya işçi merkezi- tabanında ve bu halk meclislerinde kendi iktidar organlarının ilk adımlarını atıyorlar. Bu yükselen devrimci sürece ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğunu oluşturan yerli halklarda kendi halk meclislerini kurarak katılıyorlar.

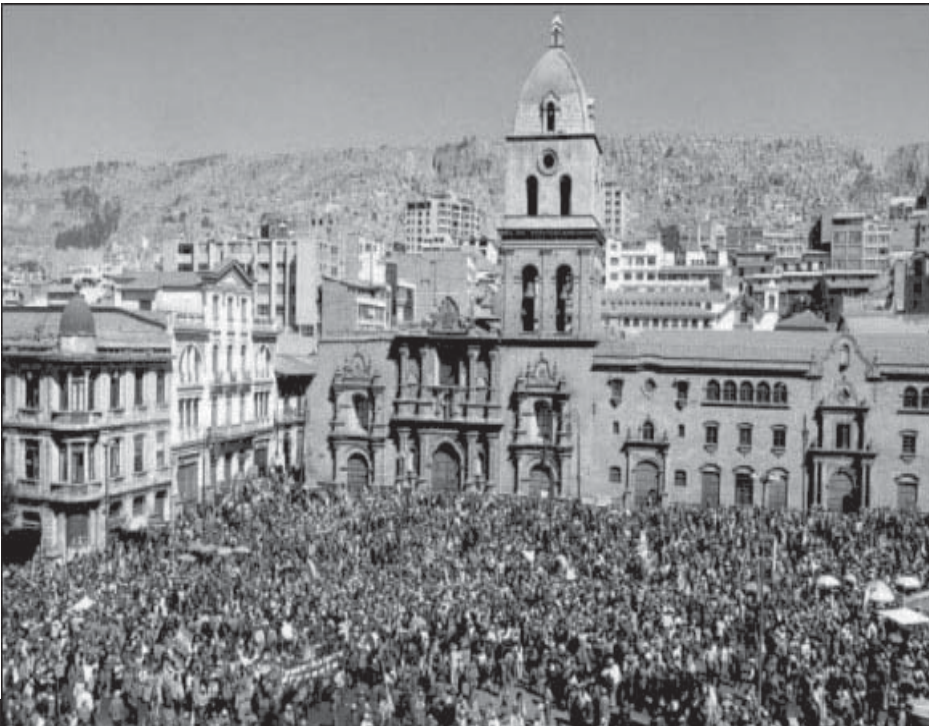
Bolivya emekçileri, artık burjuva sisteminin üstesinden geleme-yeceği doğal gazın millileştirilmesi, meclisin ilga edilmesi, yeni bir

anayasa oluşturulması ve bir emekçi hükümeti oluşturulması gibi ileri talepler etrafında seferberliğe geçmiş durumdadır.

Burjuvazinin ayak oyunları; Demokratik Gericilik!

Ülkede baş gösteren bu fiili ikili iktidar durumu hem burjuvaziye hem de emperyalizmi fazlasıyla ürkütmüş durumda. Başkentteki işçi işgali ve kontrolü nedeniyle, ikinci büyük kent olan Sucre'ye kaçarak toplanabilen parlamento, prestijini tamamen tüketmiş eski başkan Mesa'nin istifasını kabul ederek, Anayasa yüksek mahkemesi başkanı Rodriguez'i yeni başkan seçti.

Rodriguez başkanlığındaki hükümet ilk olarak, benzer gelişmelerin yaşandığı Ekvator, Arjantin, Peru gibi ülkelerin tamamında emperyalizm yanlısı hükümetlerce uygulamaya sokulmuş olan Demokratik Gericilik politikaları etrafında, kitle seferberliklerine bir son vermeye çalışacak. Nitekim yeni başkan bu durumun sinyallerini ilk demecinde, "temel hedefim, demokratik sistemi yenilemek ve ülkemizde demokrasinin yeniden inşası için yeni seçimlere gitmek olacak" diyerek vermiş durumda. Bu politikanın başarıya ulaşabilmesinin yegane yolu, kitle hareketine yön veren COB önderliği ve Evo Morales'in partisi MAS -Sosyalizme doğru hareket- gibi önderliklerin bu sürecin içine çekilebilmesi.

2003 yılında kitle seferberlikleri bir kez yükseldiğinde bunu başarabilen burjuvazi, Evo Morales ve COB önderliğinin demokrasinin yeniden inşasına verdikleri doğrudan destek sayesinde geçici bir ateşkes elde etmiş ve böylece kapitalist sistem ülkede yeniden toparlanabilme imkanı bulmuştu.

Kitle hareketi içinde belirleyici bir etkiye sahip olan Evo Morales ve partisi MAS ise, ikinci olarak kaybettikleri bir önceki seçimlerin aksine bu kez parlamentoda çoğunluğu elde edebilmeye odaklanmış durumda. Morales, yükselen seferberlikler karşısında doğal gazın millileştirilmesine taraftar gibi gözükürken, gerçekte kitle hareketinin devrimci bir rotaya sapmadan durdurulmasına ve ülkede yaşanan devrimin anayasal çerçevede yatıştırılmasına oynuyor.

Bu doğrultuda COB önderliğini de arkasına alma uğraşındaki Morales muhtemel bir seçimin ardından Bolivya'nın yeni Lulası olarak olası bir halk cephesi hükümetine önderlik edebilmek peşinde.

Bolivya'da işçilerin iktidarı için ileri!

Kuşkusuz Morales gibi devrimin mezar kazıcıları açısından bu hedefe ulaşmak için aşılması gereken büyük engeller söz konusu. Bunların başında Bolivya emekçilerinin sisteme olan öfkesi ve devrimci bir alternatif arayışı geliyor. Bu durumun en güzel özetini bize MAS'ın bir diğer önderi Ramon Loaysa şu sözleriyle sunuyor; "kitleler bizi aşmış durumda, biz sadece doğal gazla ilgili olarak çok uluslu şirketlere uygulanan vergilerin artırılması hedefiyle gösteriler düzenlenmesini istiyoruz. Oysa kitleler doğal gazın millileştirilmesini ve bir emekçi iktidarı kurulmasını istiyorlar".

Bolivya'daki devrimci yükselişin başını çeken LIT-CI (Uluslararası İşçi Birliği / Dördüncü Enternasyonal) seksiyonu MST'den (Sosyalist İşçi Hareketi) yoldaşlarımız, mevcut sürecin en zayıf noktasını iktidar sorununun oluşturduğunu belirtiyorlar. Zira ülkede burjuva demokrasisi

işleyemez duruma gelmişken ve emekçiler ülkenin büyük bir kısmında fiili bir ikili iktidar durumu yaratmışken, kitle hareketi üzerinde etki sahibi olan MAS gibi önderlikler kitleleri bir kurucu meclis ve yeni seçimler olasılığına hapsetme uğraşındalar.

Temel olarak maden işçileri ve yoksul köylülük içerisinde etkin olan MST'den yoldaşlarımız açısından, bugün Bolivya işçi sınıfının, mevcut önderlikleri aşan devrimci taleplerini hayata geçirebilmelerinin tek koşulu, emperyalizm ve burjuvaziden politik olarak kopmayı öngören bir **işçi ve köylü hükümeti** oluşturulması.

MST'nin bu soruna ilişkin son deklarasyonu şu sözlerle tamamlanıyor; "Büyük bir

seferberliğe girişmiş olan Bolivya işçi sınıfı ülkedeki doğal gaz kaynaklarının tazminat ödenmesiz millileştirilmesi ve parlamentonun ilga edilmesi taleplerini yükseltti. Kitle önderleri ve COB, genel grevi garanti altına alma ve ülkedeki duruma dair politik stratejinin belirleneceği ve tüm işçi ve emekçi örgütlerinin katılımıyla gerçekleştirilecek ulusal ölçekli bir toplantıyı organize etme sorumluluğu ile karşı karşıyadır. Acil görev, millileştirme doğrultusundaki mücadelenin, işçi sınıfının önderliğinde köylülük ve tüm sömürülen kesimlerin iktidarı zaptı noktasına sıçratılmasıdır."

Murat Yakın

İLHAN KOMAN: RETROSPEKTİF

Çağdaş sanata önemli katkıları bulunan İlhan Koman'ın eserleri Yapı Kredi Kültür Sanat ve Yayıncılık, İlhan Koman Kültür ve Sanat Vakfı, İsveç Konsolosluğu ve Fransız Kültür Merkezi işbirliğiyle sanatseverlerle buluşuyor.

1 Mayıs-30 Haziran tarihleri arasında gerçekleşecek olan sergi için üç farklı mekan seçilmiş: Yapı Kredi Kültür Merkezi Kazım Taşkent Sanat Galerisi, Fransız Kültür Merkezi ve İsveç Konsolosluğu bahçesi.

Koman, geometrik biçimler ve yapılar üzerine deneysel çalışmalar ve bunların modüler örgütlenmesi üzerine yoğunlaşmıştır. Daha sonra bütünüyle geometrik-soyut anlatımların yanı sıra geometrik ve figüratif biçim bileşimlerinden oluşan *sonsuz* adını verdiği bir dizi heykel gerçekleştirmiş, bu çalışmalarında sarmal bir düzenlemeyle hareket sağlanmıştır. Heykelde her türlü malzemeyi başarıyla kullanan Koman dinamik kurgularıyla dikkati çeker.

TAPINAK ŞÖVALYELERİ, KUDÜS, HAÇLI SEFERLERİ, SELAHADDİN VE CENNET KRALLIĞI:

Vizyondaki "Cennet Krallığı" Haçlı Seferleri ve Kudüs'ün işgalini anlatırken bugün Irak'ta yaşananlara da göndermelerde bulunuyor.

Film, yalın hikayeci anlatımı ve görsel donanımıyla bizi 900 yıl öncesine götürmeyi başarıyor. Bir zamanlar Hıristiyanlarla Müslümanlar arasında yaşanmış olan "kardeşlik" ve barış'ın nasıl da çabucak bozulabildiğini; Kudüs Kralı Baldwin IV'ün ölümü üzerine yerine geçen kayınbiraderi Guy de Lusignan barış antlaşmasını bozup, 1187 Hattin Savaşı'nda uğradığı büyük yenilgi ardından Selahattin Eyyubi komutasında Müslüman ordusunun Kudüs'ü geri alışı...

Anglo-Sakson tarihçilerin, politikacıların en çok eleştirdikleri ve hatta gıcık kaptıkları olay, bir zamanlar kardeşlik ve barışın yaşanmış olması.

Filmdeki en önemli kahramanlardan birisi de hiç kuşkusuz Selahattin. Yönetmenin Selahattin'e, dürüst, mert, akıllı ve barıştan yana bir komutan olarak rol verdiğini unutmayalım. Cennet Krallığı Hollywood filmi olmasına karşın Müslümanları ve özellikle de Selahattin'i tarafsız bir gözle yansıtabilmiş beyazperdeye.

Yönetmenin oyuncu kullanımındaki başarısı, oyuncu seçiminden de kaynaklanıyor, çünkü filmdeki Müslümanları canlandıranlar ve Selahattin doğulu oyuncularından seçilmiş. Suriyeli oyuncu Gassan Mesud'un canlandırdığı Kürt komutan Selahattin savaş stratejisi ve heybetli duruşuyla da ilgimizi çekiyor.

Film doğrudan bugün Irak'ta yaşananlara göndermeler yapıyor. Dün "Hıristiyanların görevi Kutsal Topraklar'ı Müslüman boyunduruğundan kurtarmaktır, Tanrı böyle istiyor!" sözleriyle onbinlerce genci savaşa gönderip birinci Haçlı Seferini başlatan Papa Urban II, aynı çıkarlar doğrultusunda bugün, Irak'a saldıran ABD başkanı Bush'u animsatmıyor mu?

Ridley Scott (filmin yönetmeni) "Cennet Krallığı'nın amacını şöyle ortaya koyuyor: "Umuyorum ki, o zamana sinematik bir pencere açacak iyi bir dramanın yapması gereken işi yapıyoruz: duygularımızı tetiklemek, ruhumuzu heyecanlandırmak ve kendimizi düşündürmek..."

Küçük bir hatırlatma: filmdeki öykü, Amin Maalouf'un Arap tarihçilere dayanarak kaleme aldığı "Arapların Gözüyle Haçlı Seferleri"ni referans almıştır.

TÜRK RESİM SANATININ BÜYÜK USTALARINDAN NURİ İYEM HAYATA GÖZLERİNİ YUMDU

1915 yılında İstanbul'da doğan İyem 1933'de İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'ne girmiş ve 1937'de birincilikle mezun olmuştur. Turgut Atalay, Selim Turan, Avni Arbaş, Mümtaz Yener, Kemal Sönmezler, Abidin Dino, Faruk Mor-el, Agop Arad ve Yusuf Karaçay ile birlikte (Yeniler Grubu) resimde toplumculuk anlayışını benimseyen bir sanatçı olarak tanınır.

Resimlerinde gördüğümüz hüznü, köylü kadın portreleri, sanatçının toplumsal kaygıyla yaklaştığı Anadolu kadını simgeleyen resimlerdir.

Arkasında 6 bine yakın resim ve yapıt bırakan İyem, iri gözlü, köylü kadın portreleriyle özdeşleşmiştir.

